

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 150— L., félévre 85— L.,
Egyes szám ára 4— L.
Külföldre egész évre 250—

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

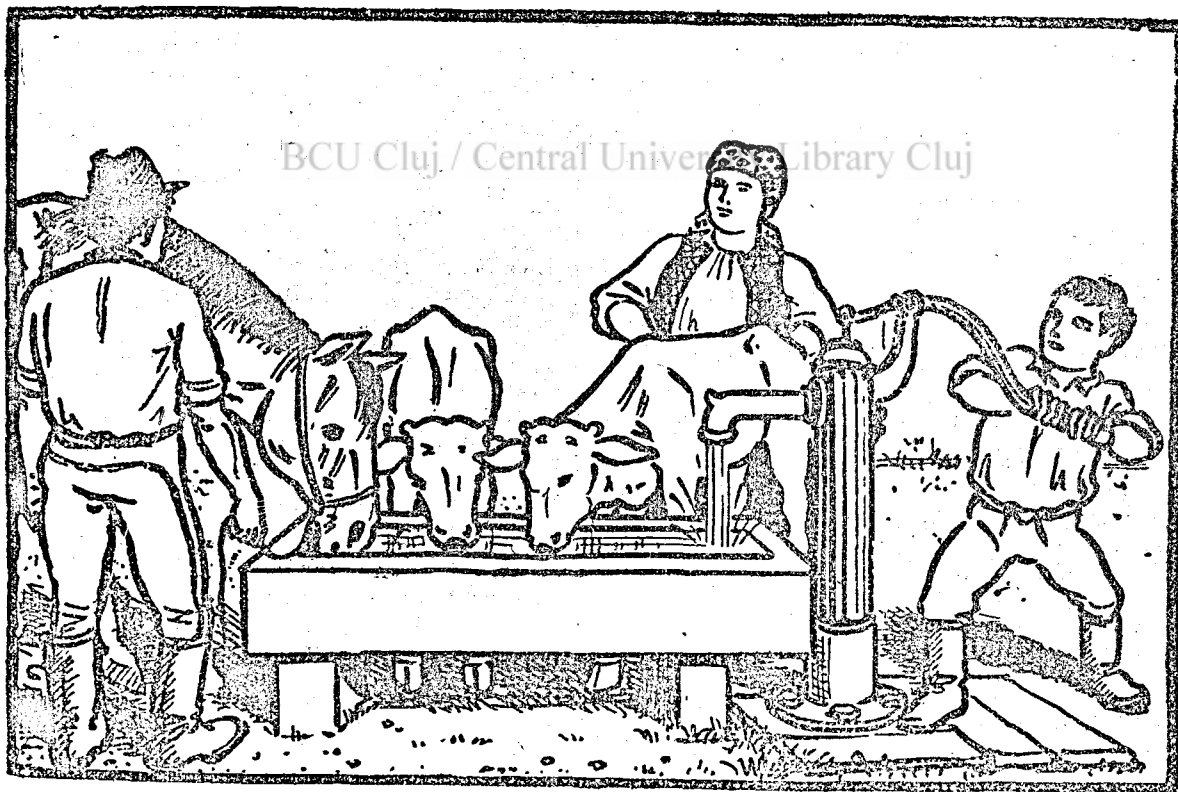
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A tiszta víz a legjobb ital!

A betegségek kezelése nagy költséggel jár. Okos ember tehát arra fog törekedni, hogy a betegséget megelőzze, illetőleg elkerülje.

A betegségek nagy részét, így a hasi-fuszt, vérhast, a tisztátalan ivóvíz is átviheti

fontosabbak. A „Magyar Nép“ irt a kutak helyes építéséről, de az ügy fontosságára való tekintettel újra meg újra megbeszélés tárgyává kell tennünk, hogyan kell kifogástalan kutat építenünk, illetőleg a már meglevő hibás kutat átalakítanunk.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

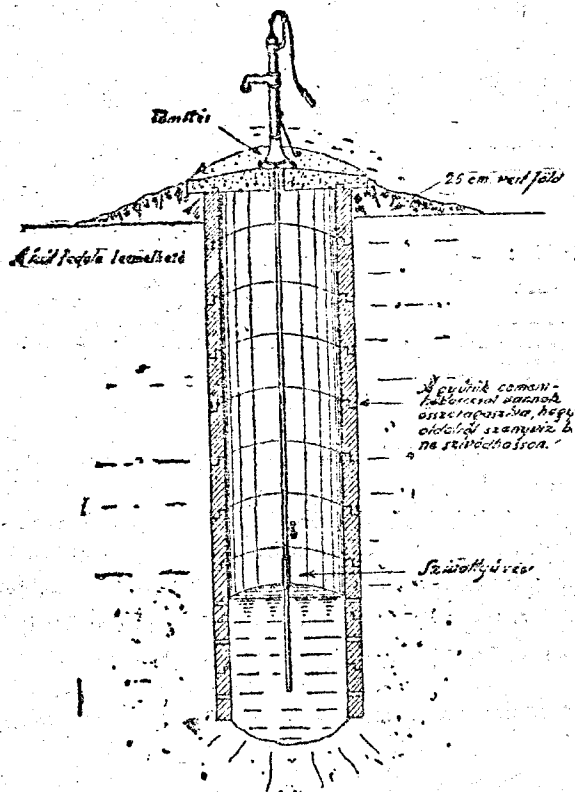
az emberbe. Tehát minden embernek érdeke a jó ivóvízről való gondoskodás.

A legjobb ivóvíz a természetes forrásvíz. Csakhogy ez nem mindenütt áll rendelkezésünkre. A forrásoknál legfőbb teendőnk az, hogy a forrást szépen befoglaljuk és a környezetében semmi szennyes dolgot el ne tőrjünk.

Gyakoriságuknál fogva a kutak sokkal

Mielőtt a kutak helyes építését röviden, pontokba foglalva elmondanám, ismertetem, hogyan gyűlik a kutakba a víz. Aki ezt megérti, sohasem felejt el a helyes építés szabályait.

A kutakban a víz az esőből és hóléből gyűl össze. Ez a csapadék a vízáteresztő rétegeken (homok, kavics) áthatolva megszűródik, megtisztul. Ha vízátnemeresztő réteg-

Minta kut.

hez ér, (például agyag) összegyűlik és ennek lejtési irányában lassan továbbfolyik. A kutatásnál ezt a vizet tartalmazó réteget kell elérnünk. Azt azonban semmi esetre se szabad megengednünk, hogy kívülről esővíz állandóan a kutba jusson. Szabály az is, hogy a kut körül 100 méteres környezetben se árnyékszék, se trágyadomb, se istálló, se semmi egyéb szennyes dolog ne legyen, mert különben a nagy közelség miatt kellően megnehezített víz juthat a kutba.

A mellékelt ábra (2. kép) egy kifogástalan kut rajzát mutatja be, egy olyanét, amelynek minden falusi kutnak lennie kellene. (Ezt a leírást nem az íróasztal mellett találtuk ki, hanem Gyalu és az öt környező községekben az utóbbi évek folyamán kipróbált eljárást ismertetjük.)

A kutatásnál az a fő követelmény, hogy minden felszíni víztől megóvjuk a kutat. Tehát vízmosás irányában nem ásunk kutat, nehogy záporosók alkalmával elborítsa azt a felszíni víz. Azonkívül a kut fedelének körülbelül egy negyed méternek kell magasabb-

nak lennie a környezetnél és egyenletesen kell lejtene a kut csövétől minden irányban. Mint ez a rajzban jól látható, a kut fedelének a kut gyűrűit túl kell haladnia vagy 25 cm-rel és az így képződött üreget földdel kell feltöltenünk, hogy a kut mellett pocsolya képződhessen, valamint télen a kut be ne fagyjon. A kut fedelének vízhatlannak kell lennie, tehát a legjobb, ha betonból készíthetjük. Készíthetjük deszkából is, de akkor a deszkateljesen be kell borítanunk bádoggal.

Kifogástalan kut csak szivattyús kut lehet. Vedres kutakat nem tudunk pontosan zárni és a vedrellel por, piszok jut a kutba.

De a következő módon is biztosítható a kutat a felszíni víz becsorgása ellen: ahol a betonlapon a kuteső részére a nyíl van, egy nagyméretű vascsövet illesztjük a betonlapba, melynek felső vége magasabb a lapnál és így az esetleg oda jutó vizet nem engedi a kutba folyni.

A szivattyu tetejének zárva kell lennie, nehogy valaki felülről vizet önthessen a szivattyuba, a szivattyuzás megkönnyítése érdekében.

A szivattyunak a víz színéhez közel kell lennie, valamint egy vízkibocsátó csappal kell bírnia, amelyik télen nyitva van és nyáron zárva. Mindez azért, hogy télen a szivattyu be ne fagyjon és meg ne repedjen.

A végére hagytam a kut legfontosabb részét: *a kut falait.* Ennek a víztartalma mégis, de legalább is 3 méterig, vízhatlannak kell lennie, hogy oldalról ne szivároghasson a kutba megnevezhető víz. A legjobbak ezek a készen kapható vasbetonkarikák, melyeket cementvakolattal ragasztunk össze, úgy, az ábrán mutatott módra, vagyis, hogy kívül alacsonyabb és belül magasabb legyen.

Külső oldalról behatolni. Építhetjük a kut falait téglából vagy téglaórából is cementvakolat alkalmazásával. Fából nem építhetjük, mert ez vízhatlan.

A leírás és az ábra szerint mindenki építhet kifogástalan kutat, vagy átalakíthatja régi, megnevezhető kutját.

Ez a költség nem kidobott pénz, mert amit legnagyobbat kiveszünk: egészségünk megőrzésénél.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Amerika is elindult a lejtőn.

Évek óta tart a világtörténelem legnagyobb gazdasági válsága. Régebben is voltak válságok, csak hogy régebben a termelés és fogyasztás kiegyenlítését sokkal könnyebben lehetett biztosítani, mint ma. A gépek szédületes fejlődése napról-napra újabb és újabb meglepetések elé állítja az embert. Hiába rendezkedik be ma valaki egy bizonyos árucikk előállítására, nem tudhatja, hogy holnap nem találnak-e fel valami új gépet, vagy valami új termelő módszert, amely munkáját egészen feleslegessé teszi.

A mostani válság első nagyobb hullámai ezelőtt négy évvel Amerikában voltak érezhetők. Először az amerikai tőzsde jelezte, hogy a vállalatok nem tudnak hasznothajtóan termelni, az ipari és mezőgazdasági termények ára egyre eső irányt mutat.

Az általános áresésnek az a legszomorubb következménye, hogy a termelő nem tudja a maga munkájának az ellenértékét megkapni. Ennek következtében még a munkában levő emberek sem tudnak annyit vásárolni, mint régebben, ami ismét a fogyasztást csökkenti.

Ennek az általános gazdasági bajnak egyik következménye az volt, hogy a *betétesek kezdték kivenni pénzüket a bankból*, két évvel ezelőtt Németország, Ausztria, Magyarország, Románia bankjai arra ébredtek, hogy betétet alig hoz valaki, ellenben mindenki követeli vissza a pénzét. Minthogy pedig a pénzt a bank is másnak adta kölcsön és azonnal nem tudta visszaszerezni, a pénzüintézetek sem lehettek abban a helyzetben, hogy azonnal visszafizethessék a betéteket. Így keletkezett az európai *hitelválság*, amelynek átkos következményeit különösen Romániában rettenetesen érezzük.

A hitelválság azonban nemcsak az előbbi országokban volt meg, hatása kiterjedt a világ minden részére. Persze azok az országok bírták a legjobban a válságos időket, amelyek nagy tőkékkel rendelkeztek, így Franciaország és Amerika érezte a legkevésbé a hitelválság nehézségeit.

Minthogy azonban a világ általános gazdasági bajai nem enyhültek, ez a két ország is napról-napra jobban belesodródott a bajba. Az amerikai munkanélküliség állandóan növekedik, az Egyesült Államokban 10—12 millió ember van munkanélkül. Természetes,

A BETEGNEK

jó táplálásra, erőtadó tápszerre van szüksége. Ilyen az Ovomaltine, amely jóízű, könnyen emészthető és rövid idő alatt talpra állítja a beteget és lábadozót.

hogy ily körülmények között a betéteseknek is szükségük van a bankban levő pénzükre s így Amerikában is megkezdődött a betétek visszakövetelése. Az amerikai kormány ezelőtt két évvel 3 milliárd dollárt (480 ezer millió lejt), tehát óriási nagy összeget bocsátott a bankok rendelkezésére, azonban ez a rengeteg nagy összeg sem volt elégséges a betétesek kielégítésére. Az amerikai bankok egyre-másra kénytelenek voltak kényszeregyezséget, vagy csődöt kérni. Az utolsó félesztendőben négyszáznál több amerikai pénzüintézet bukott meg. Az utóbbi hetekben a betétesek oly tömegesen követelték vissza betétjeiket, hogy attól lehetett tartani, hogy a legtöbb banknak meg kell buknia.

Hogy a kormány az általános riadalmat lecsendesítse, a múlt héten *három napra az összes bankokat bezáratta* és a bankzárlat után is moratóriumot adott a bankoknak, azaz a bankok a betétnek havonta csak egy kis százalékát kötelesek a betétesnek visszafizetni.

Általános szempontból csak sajnálni lehet, hogy a válság már Amerikát is oly súlyosan kikezdte. Van azonban az amerikai válsághírben némi biztató jelenség is. Eppen ezért, mert most már Amerika is a saját bőrén érzi a gazdasági nyomorúságot, remélhetjük, hogy ez a nagy ország is beáll azok sorába, akik őszintén és becsületesen ki akarják vezetni az emberiséget a mostani nagy gazdasági válságból. Amerika remélhetőleg most már saját érdekében is támogatni fogja azokat a törekvéseket, amelyek nem az egymás elleni harcra, hanem a népek boldogulását biztosító, vállalt munkára vezetik a különböző nemzeteket.

Torday József.

A német választások. Hitler a választáson is sikert ért el: a mandátumok nagyobb fele az ő pártjára s a vele szövetséges Hugenberg párté. Tehát nem kell államesinyhez folyamodnia, hogy a hatalmat megtarthassa: parlamenti többséggel alkotmányosan is kormányozhat. A választásoknak ez az eredménye megnyugvást hozott Németországban is, de talán még inkább a külföldön, ahol azt remélik, hogy egy nagy és egységes párt uralma végre állandósíthatja a rendet Németországban.

Hitler politikájának két fő-célja van: egyik a kommunizmus kiirtása s ebben a világ nagyobb részének rokonszenve kíséri, bár hazájában súlyos harcokkal kell számolnia. A másik nagy cél: Németország gazdasági helyreállítása.

Amilyen előnyt jelenthet az első cél elérése Európára, olyan hátrányt jelent a másik, amivel talpra akarja állítani az elesett német gazdaságot: teljesen kizárják a külföldi mezőgazdasági termékeket. Ezt mi is nagyon meg fogjuk érezni s nem lehet előnyös az Németországra sem, mert feltétlenül magával fogja vonni a német ipari kivitel lényeges csökkenését. Talán ez a tapasztalat jobb belátásra fogja bírni az új német kormányt és nem is későn.

Segítenek a rokkantakon Magyarországon. A Gömbös-kormány ugyanis úgy érzi, hogy a lehetőség szerint könnyíteni kell azoknak a sorsán, akik lelkiük, testiük egészségét hozták áldozatul a világháború vérzivatarában. Ezért nem csak gazdasági elhelyezésüket segítik elő, hanem rokkantságúkat is majdnem kétszeresére eme-

lik, még az ország mai nehéz gazdasági helyzetében is. Ezt a jó példát nálunk is érdemes volna követni.

Felvidéki magyarok sorsa. A magyar határszélen élő felvidéki magyarok át-átjárnak a magyarországi vásárookra kenyeret, zsírt, szalonnát, majorságot, tojást, petróleumot vásárolni, ami mind olcsóbb, mint náluk. Így március elején egy 30—40 főnyi ilyen csoport ment át a magyarországi Putnok városka hetivásárjára. Mikor hazáérték, a cseh fináncok körülvették őket és beléjük löttek. Két ember — köztük egy leány — azon nyomban meghalt, egy kórházba szélütésben és sokan megsebesültek. Lehet, hogy a vásárosok tilosban jártak. De még sem lett volna szabad így bánni velük. A fináncokat semmi veszedelem nem fenyegette. Nem is fenyegethette: huszonötön voltak 30—40 fegyvertelen ember ellen, akik között sok volt a nő. Azt hiszik, hogy nemzetközi vizsgálat megtartását fogják kérni ebben az ügyben.

A dollár harca. Az amerikai bankválság magával hozta a dollár értékének ingadozását is. Komoly veszélytől azonban nem kell tartani: Amerika elég erős arra, hogy megvédje pénze értékét és nem is áll egyedül: Anglia azonnal segítségül sietett: lehetetlenné tette Angliában a dollárral való spekulációt, egyuttal nagy kölcsönt ajánlott fel Amerikának. Ezért rövid idő múlva bekövetkezik a dollár megszilárdulása és senkit sem ér komoly kár, ha van dollárja, ha nem veszi el a fejét. De kinek van ma nálunk dollárja?

Németország után Ausztria. Németországban a belpolitikai helyzet Hitler erőyes intézkedései következtében kezd tisztulni.

Ausztriában azonban németországihoz hasonló események vannak készülődőben. A kommunisták és a szociálisták zavart akartak kelteni és zavarban magukhoz akarták ragadni a hatalmat. A kormány azonban ura a helyzetnek, mozgósította a bécsi és a Bécs-környéki katonaságot, hogy fegyveresen is megakadályozza a kommunisták hatalomra jutását.

Forradalmi állapotok vannak Görögországban. Görögországban az évek óta lappangó forradalom kitört. Egymást váltogatják a különböző pártállású tábornokok kormányai, akik hatalmukat a hadsereggel igyekeznek fenntartani. Az ország fővárosában Athénben és a nagyobb városokban utcai harcok folynak. Minisztereket és államférfiakat gyilkolnak le. Jelenleg a helyzet urai a királpártiak.

A Népszövetség új békepaktyuma. A Népszövetség mostani tárgyalásán a görög megbízott újabb javaslatot terjesztett elő az európai béke biztosítására. A javaslatnak az a lényege, hogy minden európai állam kötelezi magát arra, hogy egymás közt semmi körülmények között nem fordulnak az erőszakhoz (vagyis a háborúhoz), min a politika eszközehez. A javaslatnak az a célja, hogy biztosítsa a leszerelést és feltámaszsa az államok közt a kölcsönös bizalmat. A javaslatot elfogadták, de csak azzal a feltétellel, hogy a leszerelési konferenciát vitassák meg: nem lehet-e kiterjeszteni ennek a paktyumnak az érvényét a világ valamennyi államára? Ezzel aztán el is kezdődött a javaslat sorsa. Mert vajon lehet-e szó arról, hogy például Japán, mostani kínai harcok között, elfogadjon egy ilyen javaslatot?

Bethlen István Berlinben. A volt magyar miniszterelnök felolvasó körútra indult Németországban. Utjának Berlin az első állomása, ahol igen nagy sikert aratott. Hangoztatta Magyarország és Németország között a megértés szükségességét, de élénken ellenezte bármilyen külön szövetségi szerződés megkötését, mert szerinte az európai politikai (és gazdasági) kérdéseket csak valamennyi európai állam közös megegyezése alapján lehet megoldani s nem úgy, ha Európa, különböző szövetségekre szakadva, egymás ellen küzd. Épen ezért helytelennek s az európai államok közösségének érdekével ellentétben állónak mondotta a kisantant államainak többször említett legujabb szövetségét, megemlítve még, hogy Magyarország megszállása Csehország és Szerbia által egy esetleges román-országi háború idején már két évvel ezelőtt megkötött szerződésen alapul.

Igy a kisantant genfi új titkársága csakugyan helyesen cáfolta meg ezt a hírt, mintha ez a megállapodás most készült volna.

Vetőmagvak

legmegbízhatóbb minőségben
a 33 éve fennálló

MEZŐGAZDÁK

Részv.-Társ. szerkezhető be

ARAD

Konyhakerti és virágmagvak,
heremmagvak,
lakarmányrépamagvak.

Arjegyzék ingyen és bérmentve!

Cím: Mezőgazdák Részv.-Társaság
ARAD

Este 2-3 szem
Artúr

Belpolitikai hírek

Elvi jelentőségű döntést hozott a kolozsvári revíziós bizottság a magyar községi tanácsosok ügyében. Zilah város tanácsának megválasztását megfélembtezték azon a címen, hogy a magyar tanácsosok nem beszélnek a román nyelvet. Az ügyben most döntött a kolozsvári revíziós bizottság. A nagyjelentőségű döntés kimondja, hogy az államnyelv, tehát a román nyelv nem tudása nem lehet ok sem a választhatóságból, sem pedig a tanácsból való kizárásra.

A Magyar Párt tiltakozott az ostromállapot igazságtalanságai ellen. Dr. Willer József, magyar képviselő a rendlörvény módosításának tárgyalása alkalmával súlyos bírálatban részesítette az ostromállapotot elrendelő törvényt. Willer kifejtette, hogy a Magyar Párt aggodalmi valónak bizonyultak, mert az ostromállapot ostora ártatlan emberek bőrén esett. Az ostromállapot által adott jogokkal a esendör- és rendör-altisztek visszaélnek és ezért sok ártatlan ember jut bajba. Dr. Willer József sok példával igazolta állításainak helyességét. A magyar képviselő utalt arra, hogy a Magyar Párt nem szavazta

meg az ostromállapotot elrendelő törvényt és kérte arra a kormányt, hogy akadályozza meg az ostromállapot ideje alatt a hatósági személyek visszaéléseit.

Brandseh ur nem nyugszik! A kisebbségi alminiszterségből kikopott Brandseh Rudolf most is minden alkalmat megragad, hogy a magyarság iránt érzett ellenszenvét kifejezze. Közelebbről tárgyalták a parlament egyik bizottságában a természeti ritkaságok, mint amilyenek például barlangok, tavak, továbbá a természeti műemlékek védelméről szóló törvényjavaslatot. A bizottságban dr. Willer József magyar képviselő indítványozta, hogy a természeti ritkaságok mellé helyezett táblán a felírásokat magyar nyelven is helyezték el. Brandseh Rudolf tiltakozott ez ellen, mondván, hogy a felírásokat csak román és német nyelven alkalmazták. Willer József érvelése után végül is a bizottság úgy határozott, hogy a felírásoknál a magyar nyelvet is használni fogják. Brandseh urnak tehát nem sikerült keresztülvinnie, hogy a Szent Anna-tó, a Gyilkos-tó, vagy az Almásibarlang mellett csak román és német felírással ellátott táblák legyenek.

Szerezünk új előfizetőket!

HÍRTEK

Március 15. A magyar szabadság ünnepét Magyarországon lelkesen megünnepelték. Az ifjúsági, társadalmi és politikai egyesületek az ország minden részében hazafias ünnepségek keretében méltatták a nagy nap jelentőségét. A magyar rádió egész napon át a magyar nemzeti eszmét és a magyar szabadság megszületésének jelentőségét méltatta. Dalokban, felolvasásokban szavaltokban és színelőadásokban hirdette világgá a magyar rádió, hogy 1848 március 15-én született meg a magyar szabadság.

Áradnak a folyók. A tavasziasra fordult időjárás következtében a havasokon megindult a hó olvadása. A Maros, Olt, Szamos, Küküllő és a Nyárad vizei több helyen elöntötték a völgyeket. Az áradás a tavalyinál kisebb méretű, de így is óriási károkat okozott.

Házkutatásokat tartanak az oklándi járásban. Udvarhely-megye oklándi járásában utóbbi időben nagyon sok házkutatást tartottak. Azon a címen, hogy fegyver után kutatnak, csendőrök lepik el a házakat, udvarokat, kerteket és mindent felforgatnak, kikutatnak. Az igazi ok: kártyák, öngyújtók, kovakövek és cigaretta hüvelyek kutatása. Különösnek tartjuk, hogy a monopol igazgatósága békés állampolgárokkal szemben így lép fel.

Elégett a kályhában negyedmillió lej. Schlézinger Mórné, nagyváradi özvegy asszony megtakarított pénzét, negyedmillió lejt, lakásának egyik használaton kívül álló kályhájába tartotta. Közelebről a kéményseprők kéményt égettek a házban, ahol Schlézinger né lakott. Kéményégetés alkalmával zsarátnok hullott a használaton kívül álló kályhába és a pénzt rejtő csomagot meggyújtotta. Mire az asszony a bajt észrevette, pénze teljesen elégett.

Csupán tízezer lej maradt meg a negyedmilliónyi összegből. Legérdekesebb a dologban az, hogy az asszony a pénzt akkor sem használhatta volna, ha megmarad, mert az egész összeforgalomból kivont 100 lejeséből állott.

Óriási földrengés volt Japánban. Az elmúlt hét elején, közvetlenül lapunk zárta után érkezett híradás szerint Japánban óriási méretű földrengés pusztított. A földrengés legerősebb volt Kainaishi kikötő város környékén. Háromezer halott van a japán földrengésnek. Kailenc város, sok falu és ezerkét száz hajó pusztult el a földrengés alkalmával. A sebesültek száma százakra rug.

Véres bosszút állott az elhagyott völegény. Csiszár Simon, csikrákosi legény nem régen szabadult ki a katonaságtól. Míg katonai szolgálatát teljesítette, menyasszonya hűtlen lett hozzá és más legénnyel jegyezte el magát. Csiszár felkereste régi kedvesét és számonkérte tőle, hogy miért hagyta el? A lány kiutasította. Csiszár elővette revolverét és Simon Annát lelőtte. Majd kiment a kertbe és kétszer a mellébe lőtt. Mindketten meghaltak.

Csernovieban kitört a vesztesség egy rendőrön. Kötelesség teljesítésének halálos áldozata lett Giule, csernovici közrendőr. Nehány héttel ezelőtt a rendőr elfogott egy betörőt. A betörő hosszasan dulakodás után adta meg magát és több sebet ejtett harapással és karmolással a rendőrön. Az asszonyon később vesztesség tört ki. A kötelesség teljesítő rendőrt az asszony dulakodás közben megfertőzte vesztességgel s most a rendőr is kitört a betegség. Borzalmas kínok között halt meg.

Köszönet és kérelem.

Közlünk lapunkban, hogy könyvnapárunk első kiadása teljesen elfogyott és ezért a naptárból második kiadást nyomtattunk. Naptárunk második kiadásának szétküldését megkezdettük és folytatni fogjuk úgy, amint azt eddig is tettük: az előfizetési díjak beérkezésének sorrendjében.

Mióta a „Magyar Nép“ oldalszámát 16-ra emeltük, sok elismerő levelet kaptunk olvasóink és előfizetőink részéről s számosan rendezték előfizetési díjaikat. Ezeknek itt tolmácsoljuk köszönetünket.

Mint jeleztük, a megnagyobbodott lap megnövekedett anyagi terheket jelent és a 16 oldal fenntartását csak úgy tudjuk biztosítani, ha az előfizetési díjak rendszeresen folynak be.

Olvasóink meggyőződhetnek arról, hogy a 16 oldalas lap a 12 oldalassal szemben nagy nyereséget jelent. Kérünk tehát mindenkit, küldje be elmaradt (hátrálékos) és erre az évre esedékes előfizetési díjait. Önmagának és nemzetének használatára, aki kérelmünket megszívleli és teljesíti.

Pusztító földrengés volt Északamerikában. A kaliforniai partvidéket pusztító földrengés rázta meg. A természeti csapás különösen Losangeles város környékén volt példátlan erősségű. A városban egész házsorok dőltek romba. A halottak és súlyos sebesültek számát ötezerre becsülik. A mostani földrengés épen olyan nagyarányú volt, mint az 1906 évi, mely Sanfrancisco városát pusztította el.

Behalt egy gyermek a forróvizbe. Ignác György, marosvásárhelyi gazda vizet forralt egy nagy üstben. Két és fél éves unokaöccse, Mihály András, az üst körül játszadozott. Míg bátyja egy pillanatra magára hagyta, az üstbe esett és halálra égette magát. Ignác György a fájdalommas eset felett érzett elkeseredésében agyon akarta löni magát. A szomszédok akadályozták meg a tett elkövetésében.

Bevezetik Romániába az aggregény adót. A pénzügyminiszter törvényjavaslatot készít elő az aggregények megadóztatására. A törvényjavaslat szerint a 30 és 50 év közötti férfiak, továbbá a gyermektelen özvegy emberek globális adóját 5 százalékkal fel fogják emelni.

Súlyos szerencsétlenség történt favágás közben. Kézdivásárhelyen Kőkössy Jenő ny. vasuti tisztviselő favágógéppel fáját vágatta fel. A munka ellenőrzése közben megcsuszott és ráesett a gép fűrészére. A fűrész Kőkössynek csuklóból lemetszte kezét. Állán is súlyos sebesülést szenvedett. Kórházban ápolják.

Kifizetik-e a póstatakarék-pénztári betéteket? A „Magyar Nép” egyik régebbi számában közöltük, hogy a póstatakarék-pénztári betétek úgy rendezés

előtt áll. Sajnos arról kell értesítenünk az érdekelteket, hogy közben a helyzet megváltozott és egyelőre további türelemmel várakozzanak azok, akiknek póstatakarék-pénztári betéteik vannak. Minden fordulatról értesíteni fogjuk lapunkban az érdekelteket. Utalunk egyébként lapunk január hó végén megjelent 4-ik számára, ahol ezt már megírtuk.

Szerencsétlenség történt a máréfalvi erdőn. Az udvarhelymegyei Máréfalva község erdejében súlyos szerencsétlenség történt. Papp Géza fát fuvarozott haza az erdőről. A sikos úton megcsúszott és a szekér alá került. A megterhelt szekér halálos sérüléseket okozott a szerencsétlen fiatalember testén.

Különös vasuti baleset történt Angliában. Fair Bourns város közelében, mikor a személyvonat egy meredek hegy alatt elhaladt, nagy tömegű föld szakadt a vasuti töltésre. A leomlott föld a személyvonat mozdonyát a töltésről a tengerbe sodorta. Szerencsére a vonat személykocsijai állva maradtak a töltésen. A mozdony a mozdonyvezetővel és fűtővel együtt a tenger mélyébe süllyedt.

Tüzeset Végváron. Illés János munkás szalmafedelű háza kigyulladt és a tűz pillanatok alatt lángba borította az egész épületet. Az önkéntes tűzoltók azonnal kivonultak a veszedelmes tűz elfojtására és rövid idő alatt el is oltották a tüzet. A környező épületeket teljesen megvédték a tűztől. Illés János segítségére a Ref. Férfiszövetség gyűjtést indított. A gyűjtés eredményeképpen két nap alatt 10 ezer lej és sok gabona gyűlt össze. A szerencsétlenül járt munkás ember így rövidesen megint saját házában fog lakni.

Székely kivándorló halála Amerikában. Berze János székelyszentkirályi lakos. 25 éves fia kivándorolt Délamerikába. A székely fiatal ember Argentina Rosario nevű városában egy építkezésnél dolgozott. Építkezés közben a villamos áramot vezető dróthoz ért. Az erős áram azonnal halálra sújtotta.

Miért Togal? Több mint 6000 orvos, köztük sok hírneves tanár igazolja a Togal-Tabletták kiváló és megbízható hatását köszvényes, rheumás és ideg-fájdalmaknál, valamint hüléses megbetegedéseknél (Grippe). A fájdalmakat azonnal megszünteti.

**Szőlőoltványokat
Gyümölcsfákat
és egyéb faiskolai cikkeket szállít
a legjobb minőségben az**

Ambrosi-Fischer & Co Rt.
AIUD-NAGYENYED

K é r j e n e k á r j e g y z é k e t

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Aki jól permetez, jól szüretel!

Sokan még ma is mondják, hogy régebben apáink nem kezelték fáikat, azok mégis teremtek. Mi az igazság a fenti érvelésben?

Noé Apánk bizonyára nem permetezte a szőlőjét, de van-e ma szőlősgazda, aki a permetezés hasznos voltát kétségbe vonná?

Ha tekintetbe vesszük, hogy a mai modern szállítási eszközökkel olyan betegségek okozókat és kártevőket hurcoltak be vidékünkre, amelyeket nagyapáink nem is ismertek és ha megismerjük fáink kártevőit, nélkülözhetetlennek fogjuk a permetezést mondani.

Nagyapáinknak nem volt olyan égető szükségük arra, hogy fáik gyümölcsét a piacra vigyék, mert akkor a szép, erdélyi fehér ökörért messzi országokból jöttek és vitték el jó árért a kereskedők.

Most azonban, mikor semmi más nem, csak a gyümölcs fizet, sok egészséges és értékes gyümölcsöt kell termelnünk. Azt pedig csak gondos kezeléssel, helyes trágyázás és permetezéssel lehet elérni.

Tudnunk kell, hogy a szakértelem nélkül végzett permetezés ártalmas is, vagy hatástalan lehet. A permetezést meg kell hogy előzze a korona ritkítása, kaparása, lekefézése. Az egymással surlódó, a korona alakját rontó ágakat levágjuk, szellőssé, napjártossá tesszük. Ha a korona tulsűrű, ne ritkítsuk egyszerre ki. A tulságos ritkítás sok vízajtást eredményez. Arra kell törekednünk, hogy a fa koronája minden irányban egyformán fejlődjék. Diófát tavasszal ne ritkítsunk, ennek ritkítási ideje szeptember hónap. A sebhelyeket kenjük be e célra elkészített kátránnyal, mit házilag is előállíthatunk. A kátránynak főzés útján kipárologatjuk a fára ártalmas részét. 10—15 pernyi lassu főzés után hozzá adunk 1 kgr. kátrányhoz 10 deka repceolajat. (Vigyázzunk, a távozó gázok gyúlékonyak.)

Miután a korona és törzs ápolásával végeztünk, felássuk a fa tövét, legalább a csurgóig, de a leghelyesebb az egész gyümölcs-

csőst, a gyökérnyakat szabaddá tesszük, esetleg ott levő vízajtásokat eltávolítjuk. A csurgó körül megrágyázzuk. A trágyát a csurgókba tesszük és elföldeljük. A fa törzse közel semmiféle trágyát ne tegyünk. A jól kezelt istállótrágya nitrogénben bőséges, de foszfort, ami a termést fokozza, kevésbé tartalmaz. Ha istállótrágyából tulsokot adagolunk, mész, vagy foszfor nélkül, fáink sárgaságot kapnak. Az ilyen csurgókat istállótrágyával egyoldalulag tovább nem lehet táplálni annyit tesz, mintha az elrontott csurgókat huszárral, amitől csömört kapunk, akarnánk gyógyítani.

A fák sárgaságát, vagyis betegségeiket foszfort tartalmazó műtrágyával gyógyíthatjuk, vagyis az egyoldalú trágyázást egyensúlyossá hozzuk. A szerves trágyák közül a tulsótrágyákkal értem el jó eredményt. A holdgyümölcsösre általában istállótrágya mellett műtrágyából 150—250 kiló szuperfoszfátot és 120—200 kiló káli sót számolunk.

A gyümölcsfák kártevőit három fő csoportra osztjuk, nevezetesen: rágó, szívó és gomba kártevők.

A rágó kártevők (az összes hernyóféle, molyok, férgék) ellen gyomorméreggel, szelén tartalmú szerek permetezésével védekezünk.

A szívó kártevőket (vértetű, a pajzstetű, a szőlőgyökérvész, a szőlőgyökérvész, a szőlőgyökérvész, a szőlőgyökérvész) ellen gyomorméreggel, szelén tartalmú szerek permetezésével védekezünk. A szelén tartalmú szerek a dohánykártevő, a dohánylug és a kvaszia főzet, különféle elnevezések alatt gyári szerek is vannak forgalomban.

A gombabetegségek (a vánkospada, a Monilia, alma és körte ragya vagy a szelén tartalmú szerek, a korompenész, a gyümölcsfák lisztharmatja. Az egres amerikai lisztharmatja, szilvalevelek vörös foltossága, a tyóka, vagy bábosodás stb.) ellenszere: a gália (kékgyökér) és a kén.

(Kolozspata.) Dani Gergely, kisteleki

A gyümölcsfa, — a kihasználatlan kereseti forrás.

A mezőgazdaság és állattenyésztés mai valóságos helyzetében egyedül a gyümölcsstermelés az, mely a gazdának még kereseti lehetőségét biztosít. Az emberi táplálkozás az egész világon kezd a liszt és husnemüektől a gyümölcsfélék felé eltolódni, ennél fogva a világpiacon óriási a kereslet az ép, egészséges gyümölcs iránt.

Sok gazda még ma is abban látja az egész gyümölcsvédelmet, hogy kizárólag csak a hernyófészkeket szedi le s nem gondol arra, hogy talajjavítás, faápolás és rendszeres permetezések nélkül, ez ugyszólván teljesen kárba veszett munka, mert a hernyózás egymagában még semmit sem jelent.

Szakértők ez évben rég nem tapasztalt nagyságu hernyójárványt jelentenek s már előre elképzelhető, hogy a talajból minden tápanyagot már régen kiélt, elgyengült, kezeletlen gyümölcsfák tavasszal és nyáron milyen szomorú képet fognak mutatni a hernyójárást után a maguk kétségbeejtő kopaszságában. Valósággal tél lesz a nyárban.

A temérdek hernyó a nagynehezen virágzó fákon mindent elpusztít még virágjában, a fa levélzetét — tehát gyomrát és tüdejét — nyáron elpusztítja a levéltetű. A megmaradt csenevész gyümölcsöt a rothadás, varasodás, lisztharmat teszi teljesen tönkre, vértetű és rák pedig a fa lassu, de biztos kímulását jelenti.

Mindez azonban rendszeres munkával és védekezési eljárások pontos betartásával, csekély költséggel elkerülhető, az elért pénzbeli eredmények igazolják, hogy a rendszeres védekezések, mindent felülmuló haszonnal járnak.

Ha most rügyfakadás előtt a tisztítás, hernyófészkeszedés, koronatarakítás, tányérozás és trágyázást elvégeztük, a sebeket, vértetes helyeket *Almola* gyümölcsfakátránnyal bekentük és főként *Novenda* téli permetezőanyaggal, melyet bordói lével keverünk — csak egyszer permeteztük, akkor nem kell tartanunk az áttelelő kártevőktől és néhány olcsó nyári permetezéssel, mely mindig az *Arzola Sulfarol* és bordói lé keverékéből, vagy *Tuto-kil*-ből áll, megmentettük termésünket és fáinkat.

Tökéletes eredmények eléréséhez azonban a kellő időben és megfelelő védelmi szerekekkel elvégzett munkán kívül, feltétlenül magas-

Intuensa

nátha, torok és mandulagyulladás
elkerüli, ha rendszeresen szopogat
Anacot-pastillát

nyomásu és megfelelő hosszúságu bambuszruddal ellátott, gyümölcsfapermetezőgép szükséges. Kisnyomású, csekély ürtartalmu, kézi-hajtásos gépek s főként szőlőpermetezők gyümölcsvédelmi célokra teljességgel alkalmatlanok. Az ilyenekkel végzett gyümölcsfapermetezés teljes eredménytelenséget, hiábavaló munkát és pazarlást jelent.

Gyümölcsfapermetezés céljaira legalkalmasabbak a háton hordozható, 15 liter hasznos ürtartalmu, 5—6 légkörnyomással dolgozó és 3 méteres bambuszruddal felszerelt gépek, melyek a fák legmagasabb részeit is, most rügyfakadás előtt, tehát „feketerügyben“ fűrésztésszerűen, nyáron a rágók és gombák elleni védekezéskor harmatszerűen porlasztva és levéltetvek ellen pedig ütészzerűen megpermetezik.

A forgalomban lévő, összes fajtájú gyümölcsfa permetezőgépek fenti szempontoknak megfelelnek, közös hátrányuk azonban az újratöltés, illetve az előírt légkörnyomásra való felpumpolás.

Ugyanis, hogy az előírt 5—6 légkörnyomás elérhető legyen, a permetlé betöltése után ezekbe a gépekbe 150—180 lökést kell adnunk, mely munka már 70—80-adik lökéstől kezdve mindinkább fáradságossá válik, a növekvő ellenállás következtében. Tehát egy gyümölcsösben, ahol a gépet naponta 20—30 alkalommal is újra kell tölteni, 4—5000 nehéz pumpálást kell alkalmazni, ami óriási idővesztéséget s a munkás teljes kimerülését okozza.

Egy másik nagy hátrány a bambuszrud kérdése is.

A régi rendszerű bambuszrudak megfelelő hosszúságuk ugyan, de egy darabból állanak, középen meg vannak furva, hogy a permetet szállító rézeső ezen a furaton keresztülvezethető legyen. A tapasztalat szerint a bambuszrud megfurásának nagy hátránya,

Togal, egy igazi házibarát!

Szívesen igazolom, hogy a »Togal« házi patikámban sohasem hiányzik! Én magam fejdégzsába ellen, férjem rheumalikus fájdalmak ellen szedi a Togalt és amióta a Togalt ismerjük, soha többé nem használánk más szert. A Togal igazi házibarátunk, melynek egy háztartásban sem szabad hiányoznia.

Borgidai Greta, Temesvár.

A Togal gyors és biztos hatású gyógyszer rheuma, köszvény, idegzsába és háztöm-fájdalmak, álmatlanság, spanyolnátha és hűléses betegségek ellen. Togal kiválasztja a hűgysavat, bakteriumölő, tehát a bajt gyökerében támadja meg.

Több mint 6000 orvosi vélemény! Egy kísérlet meggyőző! Az összes gyógyszerárakban. Lei 52.—

hogy ezáltal meggyengül, tehát könnyen törik, állandóan kötözni kell, különben a rézesőről leválik.

Egy másik jelentős hátránya az egy darabból álló bambuszoknak az, hogy kisebb gyümölcsfáknál, melyek bambusz nélkül nem permetezhetők ugyan, de a 3 méteres bambusz mégis túl hosszú, kénytelenek vagyunk az ilyen esetekben alkalmatlan és igen fárasztó, 3 méteres bambuszt használni.

Az új rendszerű *Vermorel* magasnyomású gyümölcsfa permetezőgépek épen az említett hátrányokat küszöbölik ki. Amellett, hogy a különféle időszakokban előirt permetezéseket ideálisan végzik és anyaguk a különféle permetlevelek maró hatásának ellenáll, ujrátölté-

sük rendkívül gyors és egyszerű.

A *Vermorel*-gépek 3 légkörnyomás üresen lesznek körülbelül 130—150 lökés felpumpálva és amint a manométer 3 légkör mutat, egy pár pillanat alatt felszerelt, beszívócsövön keresztül, körülbelül 14—18 pumpával a gép 15 liter folyadékkal megtelik és ugyanezen idő alatt az előirt 6 légkörnyomást is elérte, tehát permetezésre készen áll.

Ez a néhány másodperc alatt történő önműködő töltés azt jelenti, hogy minden folyadék a gépből ki lévén permetezve, a manométer többé nem 0-ára, hanem 3 légkörre esik csak vissza, ennél fogva az ujrátöltés, az előbbihez hasonlóan, ismét csak 14—18 lökés és néhány másodperc alatt, önműködően végzhető. Az ezzel elért idő és munkamegtakarítás azt jelenti, hogy egy *Vermorel*-gép pontos két-három más típusu gép munkáját képes elvégezni.

Az ilyen rendszerű permetezőgépek bambuszcsöve 3.25 mtr. hosszúságú és két egyforma hosszúságú darabból áll. A bambusz megfurva nincsenek és a rézesövek kívül vannak felerősítve. Szükség esetén a bambuszok pár pillanat alatt egymásba tolhatók és a rézesövek összezsavarhatók. A bambuszrudak a rendes szórófejen kívül még egy, az ágak közötti permetezéshez szükséges, elforduló szórófejjel is fel vannak szerelve. A bambuszrudak természetesen fél-darabban használhatók.

Érdeklődők forduljanak lapunk kiadóhatalához.

Piaci árak Nyárádtón. Nyárádtó községben újlag megnyílt a rendes, heti állat- és kiskereskedés-vásár. A vásár jól sikerült, mert csaknem ötven község gazdái jelentek azon meg. Az állatárak a következők voltak: ökör 7—11 ezer lej páronként. Borjú 600—1500 lej darabonként. Sertés élősúlyban kilónként 12—16 lej. Gabonaárak: buza 600—680, kukorica 170—175, zab 190, árpa 280—300, paszuly 180, kendermag 380—400 lej mázsánként. Az első nagyvásárt Nyárádtón április 30-ától május 2-ig tartják meg.

„AVICULTURA”

Baromfi Tenyésztő Szövetkezet

CĂDACIU-KADÁCS, p. u. Simonesti, jud. Odorheiu.

Kis tenyésztőrzseinket, állandó állatorvosi felügyelet és szakértői irányítás mellett, haszontenyésztésre kiképzett és szakszerűen berendezkedett kisgazdák tenyészlik. Ez az ideális és különleges helyzet teszi lehetővé azt, hogy legelsőrendű minőségű tenyészanyagot olcsóbb áron hozhatunk torgalomban az alábbi fajtákból: Vörös Rhode Island, fehér Leghorn, kendermágyos Plymouth, fehér Erdélyi Csórényakú tyúk, Pekingi és Khaki Cambell kacsák, Mexikói pulyka és Emdeni liba. Arjegyzéket 1 leu bélyeg ellenében, levélbeni felvilágosítást válasz bélyeg ellenében küldünk.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Arany János iskolájában.

A hívő ember.

A szabadságharc leveretése után reménytelen kétségbeesés töltötte be a költő szívét: „Kergetve önnön lelkemtől futottam — így jellemzi önmaga e válságot — és láthatáron nem volt remény s a kétségbeesés örvényéig jutottam, kezem égve emelni nem merém.“ E lelkettépő fájdalomnak ad kifejezést „Évek ti, még jövő évek“ című 1850-ben írt költeményében is.

*Ah vén vagyok: tapasztalásom
Tárháza megtelt gazdagon:
Ott van, romok közt, életemnek
Vezére, széttört csillagom;
Ott egy szakadt fonál: ez a hit.
Egy csonka horgony: a remény.
Ily gyűjtemények birtokában
'Az ifju hogyan volna vén!*

Mi segíti át a költőt a kétségbeesés, a reménytelen csüggedés szakadékain? A hit. Ott áll a költő kis fiának ágya előtt. Gyermekeének jövőjét forgatja szívében s keresi a titkos hatalmat, amely átsegítheti gyermekét az élet nehéz küzdelmein? Milyen ez a hatalom, mire intse, mire tanítsa legelső sorban gyermekét? Az édesapa szívében megszólal a legszentebb tanács, a drága figyelmeztetés, amely azóta nemzedékről-nemzedékre száll tovább: „Kis kacsóid összetéve szépen, imádkozzál édes gyermekem“. Miért? És felel a költő:

*Mert szegénynek drága kincs a hit
Türni és remélni megtanít,
S néki míg a sír rá nem lehel
Mindig türni és remélni kell.*

Ez a hit tartja és erősíti meg Arany János szívét és indítja új munkára, szent szolgálatra. Hitben megerősödött szíve már 1851-ben, tanítványához, Tisza Domokoshoz, az erős lélek határozott, biztató figyelmeztetéssel szól és inti tanítványát, hogy férfias bizalommal nézzen szembe az élet nehézségeivel.

*Előtted a küzdés, előtted a pálya,
'Az erőllen csügged, az erős megállja*

*És tudod az erő micsoda? Akarat,
Mely előbb vagy utóbb, de borostyánt arat.*

„Egyáltalán nem tudom, hogy honnan nyertem volna kötelességtudásomat, ha nem Istentől!“ — mondotta a nagy német államférfiu, Bismarck. Bizony az embert a saját önzésén, félelmén, aggodalmán csak a hitnek ereje tudja felül emelni. A legékezebb korona, amelyet földi ember hordozhat, a hitnek koronája. Milyen kedves, hogy Arany János a „Daliás idők“-ben ezzel a koronával ékesíti fel a magyarok királyát, Nagy Lajost, amikor egy végtelenül kedves leírásban lelkünk elé állítja az asztali áldást elmondó királyt. Idézzük ezt a képet:

*Mielőtt azonban a ragyogó tábla
Mártott volna Lajos: először felállta;
Minden ember tudja fejedelme példáját,
S követi a buzgó keresztyéni példát:
Egy szép asztaláldást mond Öfelsége,
Szava messzi csengett a nagy csendességbe,
Halkkal minden ember utána könyörgött;
'Az erős vitézek hangja mélyen dörgött.*

Ilyen volt Arany János, az egyszerű szülők bibliás gyermeke, aki életének minden gondja, kísértése között megőrizte hitét és hite által szeretetét és reménységét. Erdemes nekünk is eljárni Arany János iskolájába, hogy tőle, a hívő magyar ember nemes eszményképétől hitet is tanuljunk. Az ő egyszerű, tiszta költészete fénylő világossággal vezet a forráshoz, amelyből mi is erőt, reménységet meríthetünk. Példaadása figyelmeztet minket is arra, hogy ápoljuk gyermekeink szívében a hitnek drága virágát, mert hiába, szentebb és drágább szót mi sem mondhatunk gyermekünknek, mint az Ő tanácsát: „Szegénynek drága kincs a hit“. Bizony a hitét elveszített ember, az igazán szegény ember még akkor is, ha fénylő palotában lakik, de a szegény ember hittel a szívében gazdag ember a nyomoruságban is, mert ismeri azt a titkos hatalmat, amely felül emeli lelkét az élet megrázó ellenmondásain.

TAVASZVARÁS.

*Szép tavaszi napsugár:
Gyere már; süss ki már!*

*Szóljon már a röpke-fecske...
Döngicséljen a méhecske...*

*Legyen újra virágillat!
...Hozza vissza álmainkat.*

*Kelepeljen már a gólya...
...Zöldüljön ki a rét... róna!*

*Gyere már; gyere már!
Szép tavaszi napsugárt
Radványi Sándor.*

Az egerek királya.

Valamikor réges-régen az egereknek is megvolt a maguk országa, mely országot, természetesen Egérországnak neveztek.

Mikor pedig az egerek megalapították a maguk országát, persze királyt is kellett volna választaniok.

Hajhaj! De ki legyen hát a király?

Nagy kérdés volt ám ez, mert olyan királyt szerettek volna az egerek maguknak választani, aki ellen egyiküknek sem lett volna kifogása.

Összeültek tehát az egerek s tanácskozni kezdtek.

Voltak, akik az oroszlánt szerették volna királynak, de a többség ebbe nem egyezett bele, mert az oroszlánt nagyon büszkének tartották s félték attól, hogy zsarnokoskodni fog.

— Hát talán jó volna a medve? — vélekedtek egyesek.

A medve?

— Nem! Az nem jó lesz, mert nagyon lusta teremtés, nem törődnek az országgal s így sok kár érné az egerek országát.

— Hát akkor talán a farkas volna jó! — kiáltották a gyűlés másik oldaláról.

A farkas?

— Tudjátok-e, micsoda éhes és rabló fajta ökelme! — mondá egy egérke. — Hát ha azt akarjátok, hogy minél előbb végünk legyen,

akkor csak válasszatok meg a farkast. Az egerek összenéztek, aztán mindnyájan így mondták: Igaz! Ugy van! Nem kellett ve!

Szóval a farkas sem kellett. De hát a ki legyen a király?

Egyszer csak felugrik a szószeke virgones kis egérke s gyorsan, szaporán csupa tüzzel szónokolni kezd:

— Igen tisztelt országgyűlés!

— Halljuk! Halljuk! — kiabálták a többiek.

S a szónok csupa lelkesedéssel folytatja:

— Én csak amondó vagyok, ne veszekedjünk, ne sokat tanácskozzunk, mert végén mindnyájan belebolondulunk a kerdésekre s ahelyett, hogy királyt választanánk, a nyakunkra hozni Isten tudja miféle nációt!

— Ugy van! Helyes! Igaz! Halljuk tovább.

És a szónok folytatta:

— Azt mondom tehát, kedves atyáim, válasszuk meg királynak a — macskát.

Erre a szóra az egerek aztán összenéztek.

— A macskát? — Hát ki az, mi az, a macska? — Cluj

— Mi-i-it? — A macskát? A macskán gyen a mi királyunk? Az az alamuszi fra! Hiszen egyebet sem tud, mint örökké aludni. Olyan lusta, mint az árnyék! És ez legye mi királyunk?! — Soha!!

Igen ám, csak hogy a szónok nagyon a delmére kelt a macskának. Dicsérte az ügyességét, a bátorságát, gyorsaságát, tisztaságát, mire az egerek először csak egyenként, utána már tömegesen s helyeselni kezdtek.

— Éljen a macska!

— Éljen az egerek királya!

— Rajta! Hurrá! Éljen! Éljen!

Nagy volt tehát az öröm az egerek között, hogy mégis ilyen jól tudták megválasztani királyukat.

Nyomban küldöttséget is menesztett érte, hogy foglalja el a trónt.

És jött a macska!

Büszkén lépett fel a trónra, mint a királyhoz illik s amint elhelyezkedett a trónon, eléje állt az egerek legöregebbje s szólott a királyhoz:

— Az egerek országgyűlése tőged választotta meg Egérország királyává. Én az egér nemzet nevében ünepelem és köszönetet mondok az egész egérnemzet nevében ugyancsak

szégyenesen fogadom, hogy mindnyájan hű
alálódj és parancsaidat tisztelni
teljesíteni fogjuk. Éljen az egerek dicsősé-
s királya!

— Éljen, éljen, éljen! — zugták az egerek,
re megkondultak a harangok, megszólaltak
ágyuk s elkezdődött a nagy lakoma, amit
egerek a királyuk tiszteletére rendeztek.

Nagy volt az öröm és a vigasság egészen
áig, amíg baj nem esett.

Ez pedig úgy esett meg, hogy a végén
a király is olyan jókedvű lett, hogy együtt
lekelt a többi egerekkel. Ekkor a főminisz-
ter intett a szakácsnak, hogy — most küldje
a király asztalára azt az igen finom boroc-
sít, amit a király részére tettek félre.

S a következő pillanatban már ott is volt
bor. A főminiszter maga töltött belőle a ki-
ly poharába; aki a szájához emelte az italt
ivott.

Azaz, hogy nem is annyira ivott, mint in-
bb csak nyelt egyet. De ez az egy nyelés is
ajd hogy a király életébe nem került. Fulla-
zni, krárogni, prüszkölni kezdett, aztán ezer
millió csillag jelent meg a szemei előtt a
otétkben, pedig világos nappal volt, ámde a ki-
ly azt hitte, hogy most mindennek vége lesz.

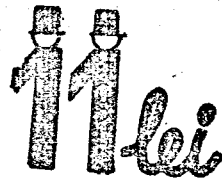
Az egerek erre borzasztóan megrémültek.
nem tudták még csak elgondolni sem, mi tör-
betett a királlyal. Ámde eközben a főmi-
niszter bele is kóstolt maga is a király borába,
e amint a szájához érintette az italt, úgy
árgta földhöz a poharat, hogy az millió da-
abra zuzódott.

Mert amit a király elé tettek, nem bor,
nem ecet vala!

Igaz, hogy az egész csak a szakács téve-
ése volt, de a király most dühösebb volt egy
roszlánnál:

— Meg akartatok mérgezni! — kiabálta s
még most is akkorákat prüszkölt, hogy a
prüsszentéseire legurultak a poharak az asz-
talról.

— Ha meg nem mondjátok azonnal, me-
nyittek volt az a lelketlen, aki az egerek kirá-
lyát meg akarta mérgezni, hát — mindnyája-
kat megeszlek!

az ára 4 darab

KOPROL

hathajtónak

új alumínium csomagolásban

1 db. KOPROL

10 db. KOPROL

3 lei

27 lei

— No! — pattant fel a király. — Nem
szóltok?!

Jaj, de nagyon megijedtek erre a kis egér-
kék. Valamennyien behúzták a nyakukat s de-
hogy mert volna valamelyik is közülök csak
egy mukkanást is szólni.

Hátha az egész világot odaadták volna
nekik, mert volna-e csak egy is kukkanni.

Erre a király hirtelen felugrott az asz-
talra s elkiáltotta magát:

— Idevele a fogamra minden egérrel!

Jajjajaj! Égszakadás, földindulás, sza-
ladj te is, pajtás!

És egy szempillantás alatt úgy szétfutot-
tak az egerek, mintha soha egy sem lett volna
belőlük a világon.

A macska pedig hiába várta őket vissza és
hogy csakugyan egy sem jött belőlük vissza,
hát megfenyegette az egész egér nemzetet:

— Hiába bujtatok el, mert megfoglak
benneteket keresni s amelyitek a köröm
közé kerül, hát szent Dávid legyen hozzá ir-
galmas!

És a macska beváltotta az ígérését, mert
azóta mind a mai napig lesi a kis egérkéket
s ha csak egy is a körmei közé kerülhet, vége,
vége annak a szegény kis egérkének.

Pálinkás Béla.

Apróagok Adomán

Készüljünk fel a szárazságra!

Az időjárás szabályait vizsgáló tudósok megállapították, hogy bizonyos időjárási jelenségek szabályszerű időközökben ismétlődnek meg. A feljegyzések alapján kiderült, hogy az éghajlat és az éghajlattal kapcsolatos időjárási jelenségek 35 esztendőnként megismétlődnek. A hideg telek, forró nyarak, száraz vagy nedves esztendők 35 évenként térnek vissza. A tudósok általában állítják, hogy az időjárás megismétlődésére egész biztosan lehet számítani, mert ha visszalapozunk az emberiség történelmében, határozott nyomát találjuk annak, hogy az elmondott elmélet igaz. Vitássá teszik azonban még egyesek azt, hogy a visszatérések időszaka valóban 35 év-e, vagy pedig ennél több, esetleg kevesebb? A legutolsó évek időjárási megfigyeléseiből, különösen német és orosz tudósok azt következtetik, hogy most meg fog ismétlődni az a szárazság, ami legutóbb 1862-ben és 63-ban sújtotta az emberiséget. Olyan szárazság volt ekkor, hogy a gabona és a fű kiégték, a folyók vizállása egész alacsonyra süllyedt, a kutak kiapadtak és a marhák a szomszúság miatt rakásra hullottak. A tudósok az utóbbi évek időjárásából arra következtetnek, hogy megint egy ilyen jellegű időjárás felé haladunk. Kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy *nagyon sok helyen az utóbbi években elapadt a kutak vize és megfogyatkozott a patakokban folyó víz. A kaszálók sem teremnek úgy, mint régebben s a legeltetési viszonyok rosszak.* Ezek mellett a természetes jelek mellett, figyelembe véve a tudományos megfigyeléseket is, nem mehetünk el megállás nélkül.

Minden jel arra mutat tehát, hogy aszályos évek következnek. A tudományos jóslatok szerint az aszályos esztendők 1933-ban fognak véget érni. A tudósok egy része 1933—34 évre jóslja a fordulópontot. Fel kell tehát készülnünk az aszályos évek kártételei ellen.

Az okszerű gazdálkodásnak vannak olyan szabályai, amelyeknek segítségével a szárazság kártételei ellen védekezhetünk. Mélyen gyökerező takarmánynövényeket kell vetni. Ilyen például a *lucerna*. A talaj művelésénél a talaj szellőztetését, különösen ugarolás után, nagyon elővigyázatosan kell végezni, hogy a talaj víztartalma ne csökkenjen. Minden talpalatnyi földet őszzel kell megszántani és a vetéseket tavasszal az előírásoknak megfelelően meg kell boronálni. A műtrágyák közül a kálium tartalmu műtrágyák felére csökkentik a növények vízszükségletét. A zöldsfélék megválasztásánál

olyanokra kell fektetni a s amelyek mélyen gyökereznek. A természet műhelyének kait nem tudjuk teljes bizsággal megfejteni. Lehet, minden másképpen lesz. Ha ban figyelembe vesszük az mondottakat, és hozzávessz ezekhez a csillagászok tapasztalatait, akik azt állítják, hogy *Napon* folyó változások 33 évenként megismétlődnek és az időjárás változásaiban jut fejezésre, helyénvaló lesz az tosság.

Készüljön fel tehát mind az aszályos évek kárainak dására!

Jelek.

Az apa oktatja fiát, hogy nan ismeri meg a jó kerti kást:

— Jegyezd meg fiam, ha ha kerti munkást fogadsz, dig a nadrágját nézzed. Ha rágjának ülőrésze foltos, el, de ha térde foltos, fog meg.

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

D. T. Obesenyő. Az örökbefogadási okirat egy kétoldalu szerződés, tehát a kölesönös nyilatkozatoknak egy és ugyanazon okiratban kell lenniök és a kiskoru lakhelye szerinti törvényszék illetékes az örökbefogadás jóváhagyására. Tehát e nyilatkozatokat egy okiratba kell foglalni és ha a kiskoru brassói illetőségű, a brassói törvényszékhez kell beterjeszteni jóváhagyás végett.

B. J. Mezötelegd. Amennyiben Ön nem mezőgazda, de falusi iparos és így a konverziót módosító törvény 4. szakaszának e) pontja alá esnek úgy, hogy földműveléssel is foglalkozik és nincs több mint 10 hold földje, úgy Ön is mint falusi kisbirtokos konverzió alá esik és tartozásaiért nem pe-

resíthető. Ellen esetben Ön eljárhatnak a hitelezői, mer iparosokra nézve nincs még miféle konverzió vagy morium.

Többeknek. Az utóbbi időtöbben érdeklődtek szerkesztőnkél a *fekete gyökér* megbeszerzése iránt, ezért fejtük az érdeklődők figyelmét a körülményre, hogy a fekete gyökér magja már be van vett a nagyobb magkereskedés ahonnan az bármikor beszerezhető. Ilyen magkereskedés lozsvárt Bréver János, Sal és Stefán, valamint P. Stefán. Mind a három üzlet a kolozs Széchenyi téren van.

S. V. A. Leányának és a megszőktető fiatal embernek cselekménye, hogy bezárt kárból, pincéből stb. értékeket el, a büntető törvény 333. szakaszának 4 és 8 pontjainak közö lopás büntetettét követ és amennyiben Ön azok megtertetését kívánja, tegyen feljebb.

ügyészségen. — Leányát az Ön vezetéknévének használatától nem állhatja el. — Házasságkötéshez nem feltétlenül szükséges a szülői beleegyezés, mert ez pótolható a nyámhatóság beleegyezésével. — Leányát végrendeletileg kitiltja az örökségből, amennyiben osztrák polgári törvénykönyv 40 vagy 768 szakaszának 4-ik pontjában körülírt esetek valamelyike fennforog.

V. K. Sajókeresztur. A kért kérdés és ügy most van intézés alatt és az Erdélyi Gazdasági Egylet tájékoztatni fogja az érdeklődőket annakidején.

B. A. Gyergyóalfalu. Amennyiben Ön falusi iparos és nincs több birtoka, mint 10 hold és 1931 jan.

1. előtt földadóval volt megróva, úgy Ön is konverzió alá esik, ellenkező esetben, mivel Ön a főadós, az Ön hitelezője Önnel szemben érvényesítheti követelését.

T. J. Siklód. 1932 április 19-től járó haszonbérek peresíthetők, mert azokra nézve nincsen konverzió.

M. E. Önöknek valamilyen békés megoldást kell keresniük, mert ellenesetben, ha nem fizetnek, végleges adás-vételi szerződést nem kaphatnak az eladótól és elveszítik befizetett pénzeiket. Különben levele hézagos és az ideiglenes adás-vételi szerződés megtekintése nélkül e kérdésre pontosabb választ adni nem tudunk.

SZÉTKÜLDÉS

Könyvnapárunk szétküldése folyik. Azoknak, akik januárban és februárban rendezték előfizetési díjait, könyvnapárunkat már megküldöttük. Most azoknak küldjük, akik márciusban kifizetik hátralékaikat. Felhívjuk előfizetőink figyelmét arra, hogy mielőbb küldjék be hátralékos díjait, mert annál hamarabb jutnak könyvnapárunkhoz. A hátralékosok számára újból megkezdettük a kitöltött postautalványok szétküldését. Kérjük küldjék be azok felhasználásával mielőbb hátralékaikat.

B. A. Kisfülpös, R. J. Nagyajta, B. K. Gyergyszentmiklós, B. J. Mezőfény, F. F. Gy. Andrásfalva, V. T. Érhatvan, F. S. Érkeserű, T. M. Bordos.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaunkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

L. J. A rákosszentmihályi „Gazda kincse” állattáppor Romániában nem kapható.

Id. J. K. Kilyénfalva. Kérésének sajnos nem tudunk eleget tenni, mert az említett céggel kötött egyezségünk úgy szól, hogy az érdeklődőknek közvetlenül az említett címhez kell fordulniuk. Kérem tehát írjon Ernst Pasternek Berlin S. O. címre, természetesen német nyelven. Ha nem tudna németül, bizonyára akad a szomszéd városban valaki, aki Ön helyett a német levelet megírja.

A következő befolyt pénzeket nyugtazzuk: Id. H. J. Krasznabélték 325 (r. 1932 dec. 31-ig), L. A. Nagypestény 150 (r. 1934. április 1-ig), K. A. Felsősfalva 150, B. M. Türekös 150 (r. 1933 dec. 31-ig), Középpajtáról: N. S. 75, S. I. 245, N. M. Marosvárhely 300 (r. 1933 dec. 31-ig), É. J. Nagyernye 150, Sz. J. Nagyszalonta 170, H. F. Futásfalva 150, B. S. Karácsonyfalva 150, Sz. L. Albis 150. Bibarcfalváról: Sz. M. 150 (r. 1934 febr. 1-ig), M. F. 150 (r. 1931 nov. 15-ig) és J. J. 150 (r. 1933 dec. 31-ig), ifj. V. P. M. Váralmas 155, A. P. I. Hadik-

Tanuld meg!

Mire jó a bakkecske? Németországban érdekes dolgot tapasztaltak a kecsketenyésztő gazdák. A kecske-istállókból a pócegek elmenekültek. Ezen a tapasztalaton okulva, megpróbálták a gazdák több helyen, hogy a pócegek által ellepelt helyiségekbe kecskebakkot költöttek be. Az intézkedés minden esetben hatásvolt. A pócegek nem szeretik a kecskebakk erős szagát és elmenekülnek.

A bagólé, mint orvosság! Szopó borjúnak nagyon veszedelmes és sokszor elhullásra vezető betegsége a hasmenés. Ez ellen a betegség ellen nagyon sokféle gyógyszer van használatban. Egyik sem vált be azonban eddig teljesen. Egy német gazda bagólével próbálta meg beteg borjújának gyógyítását. A borju a bagólé gyógyszertől teljesen meggyógyult. A német gazda találmánya csakhamar közis-

mertté vált és a gazdák kiterjedten kezdik alkalmazni. A német gazdák a gyógyításnál a következő módon járnak el: A dohánykereskedésekben kapható szivar alakú bagódohányból két-három centiméternyi darabot levágnak és meleg vízbe elkeverve a beteg borjunak beadják. A tapasztalat szerint a szer száz esetből kilencvenkilenc esetben bevált. Tulságosan nagy mennyiségű bagólevet azonban nem jó adni a borjunak, mert a bagóleben levő nikotin erős mérég. Különösen a vérbe jutva rögtön halált is okozhat.

Irtsad a legyet! A légy előszeretettel mászkál piszkos dolgokon. Lábairól a piszok az ember arcára, szájára és ételébe kerül s úgy betegséget okozhat. Egészségünk megvédése érdekében minden módon pusztítanunk kell a legyet!

Petőfi Sándor összes költeményei

az Erdélyi Irodalmi Társaság kiadása ára füzet 160 lei, díszkötésben 150 lei Megrendelhető kiadóhivatatalunk utján

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat

ELŐFIZETESI DIJ:

Egész évre ... 500 L. Félévre 260

Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. sz.
Kérjen mutatószámot.

falva 155, D. M. Bordos 155, K. J. Sepsibükkszád 155, M. J. Érmindszent 155, H. S. Honcótó 180 (ebből 150 L. előfizetés, 30 lej könyvért), G. K. Gerend 143, K. P. Váradles 150, V. J. Nagytalmács 150, K. D. Ádámos 150 (r. 1933 dec. 31-ig), T. Gy. Székelytamásfalva 155. *Agyagfalváról:* H. I. 100 (1931 dec. 31-ig), S. B. 150, M. D. Bögöz 150, E. J. Holtmaros 155, N. J. Mezőkölpény 155, B. M. Mezősámsond 155, K. K. Magyarpéterfalva 150, I. F.-né Nyárádremete 150, K. S. A. Nyárádmagyaros 150, Id. Sz. K. Lukailencfalva 155, Sz. A. Olthévíz 150, I. F.-né Fehéregyháza 155, K. K. Gombástanya 155, Ifj. L. J. Királydaróc 155, V. K. Felsőbánya 155, B. J. Nagyszében 150, T. J. Medgyes 150, Sz. I. Érszöllős 150, K. I. Ákos 150, S. A. Kackó 155, Cs. J. Temesvár 75, Sz. F. Ferend 155, N. M. Székelykoecsárd 150 (r. 1933 XII 31-ig), D. A. Alsószentmihály 150, Hangya Kövend 300 (r. 1933 XII 31-ig), K. P. Homoródszentmárton 150, B. M. Székelyderzs 150, P. I. Székelyvarság 250 (r. 1932 VIII. 1-ig).

Apróhirdetések

Boltos pályázat. A magyarhermányi—Herculian Hangyaszövetkezet bolt- és koresma-kezelőt keres 1933 ápr. 1-i belépésre. Javaldalmazás: vegyesáruk után 5% (a papirzacskók árával boltos megterhelhetik), cukor és monopol cikkek után 1% forgalmi jutalék. Egy szoba, konyha és kamrából álló tisztességes lakás, megfelelő

veteményes kerttel. A koresma és üzlethelyiség fűtésére 5 méteről bükk tűzifa, világításukra 360 liter petrolenum. Mult évi forgalom 588.000 lei, mely még fokozható. — Ovadék 20.000 lei készpénz és 30.000 lei első helyeni ingatlan bekebelezés váltóbiztosítékkal. Szakképzett kereskedők, vagy kellő szövetkezet-boltkezelői gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. A pályázatok 1933 március 20-ig az igazgatóság címére Herculian-Magyarhermány, posta Baraolt, jud. Odorheiu küldendők.

Vörös islandi fajbaromfi természetből eladok 20 drb. egy jércét, 2 drb. kakast á 80 lej. Nyesztójás darabja 4 lej. Mihály kertész Baraolt—Bud. Treiscaune.

Gyümölcsfák kezelését, perpezését Solbar és Nospen-nel vállalunk. Weinrich Zapfe Cluj-Kolozsvár, Str. Maria (v. Deák Ferenc-u.) 16.

Hatvanöt éves gazdálkodó előtt feleséget, esetleg gazdaszonyt keres. Ötven hold tartott birtok felszereléssel és a kiadóban.

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztositó intézete a

Minerva Biztositó Részv.-Társaság

(Cluj-Kolozsvár, Cal. Regele Ferdinand [volt Ferencz József-út] 37 szám) tehát magyar kötelesség biztositását ide átadnil

Itt levágandó és beküldendő.

Megrendelő lap.

A „MAGYAR NÉP” kiadóhivatalának
Cluj-Kolozsvár

Alólírott most az ötödik húzás előtt, be akarok lépni az osztálysorsjárt. Az első, második, harmadik és negyedik húzás jegyének az árát is kifizet.

Rendelek Önöknél..... drb. nyolcad (5 x 125 = 625)
negyed (5 x 250 = 1250)
fél (5 x 500 = 2500)
egész (5 x 1000 = 5000)

osztálysorsjegyet utánvétellel. (A nem kívánt sorsjegy törlendő.)

Főelárusító:
Kereskedelmi Hitelintézet
R.-T. Cluj—Kolozsvár,

Tisztelettel:

olvasható aláírás.

pontos lakhely.